

**UCHWAŁA NR XXXVI/279/14
RADY GMINY BOLESŁAWIEC**

z dnia 24 września 2014 r.

w sprawie ustanowienia pomników przyrody

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 1 i art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 roku, poz. 594, 645, 1318, z 2014r., poz. 379 i 1072) oraz art. 44 ust. 1, 2 i 3a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 roku, poz. 627, 628, 842 oraz z 2014r., poz. 805, 850 i 1002)

uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się pomnikiem przyrody:

- 1) jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) o obwodzie pnia 600 cm, rosnący na terenie nieruchomości – działki gruntu nr 250/12 w obrębie Rakowice, któremu nadaje się imię „Radziwiłł”;
- 2) wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*) o obwodzie pnia 385 cm, rosnący na terenie nieruchomości – działki gruntu nr 250/12 w obrębie Rakowice, któremu nadaje się imię „Wołodziejowski”.

2. Położenie pomników przyrody, o których mowa w ust. 1 określa załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Nadanie drzewom wymienionym w § 1 statusu pomników przyrody ma na celu ochronę tworów przyrody ożywionej, charakteryzujących się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, a także szczególnymi cechami osobniczymi, takimi jak rozmiar.

§ 3. W stosunku do pomników przyrody, o których mowa w § 1, w ramach ochrony czynnej ustala się możliwość:

- 1) wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych i zabezpieczających koronę;
- 2) zabezpieczania ubytków i ran powierzchniowych pnia.

§ 4. W stosunku do pomników przyrody, o których mowa w § 1 wprowadza się następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) umieszczania tablic reklamowych.

§ 5. Nadzór nad pomnikami przyrody sprawuje Wójt Gminy Bolesławiec.

§ 6. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bolesławiec.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Bogusław Uziej

UZASADNIENIE

Aktem prawnym regulującym obecnie cele, zasady i formy ochrony przyrody w Polsce jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 roku, poz. 627, 628, 842 oraz z 2014r., poz. 805 i 850).

Zgodnie z art. 40 ust. 1 ww. ustawy *pomnikami przyrody są skupiska tworów przyrody żywej o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, glazy narzutowe oraz jaskinie.*

Ustanowienie pomnika przyrody zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy, określającej nazwę danego pomnika przyrody, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla obiektu, wybrane spośród wymienionych w art. 45 ww. ustawy. W uchwale mogą znaleźć się również zapisy dotyczące zakresu zabiegów pielęgnacyjnych.

Rada gminy może utworzyć pomnik przyrody nie tylko na gruntach gminy, ale także na gruncie innej własności np. Lasów Państwowych, Agencji Nieruchomości Rolnych albo na gruncie prywatnym.

Niniejsza uchwała została przygotowana po przeanalizowaniu wniosku złożonego przez osobę fizyczną.

Wniosek dotyczył nadania statusu pomnika przyrody 23 sztukom drzew, w tym 13 sztukom drzew (10 sztuk dębów, 2 sztuki jesionów, 1 sztuka wiązu), rosnącym na terenie nieruchomości – działki gruntu nr 250/12 w obrębie Rakowice oraz 10 sztukom (dęby), rosnącym na terenie nieruchomości – działki gruntu nr 256/10 w obrębie Rakowice. Oględziny, jakie zostały przeprowadzone w obecności wnioskodawcy pozwoliły stwierdzić, że najbardziej godnymi zachowania są 3 sztuki drzew, rosnące na działce gruntu nr 250/12 w obrębie Rakowice, tj. wiąz o obwodzie pnia 385 cm, jesion o obwodzie pnia 600 cm oraz dąb o obwodzie pnia 426 cm, w związku z czym pismem z dnia 12.03.2014r. Nr RGG.6120.01.2014.01 zwrócono się do właściciela nieruchomości – Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy we Wrocławiu o wyrażenie opinii dotyczącej możliwości uznawania za pomniki przyrody przedmiotowych drzew. Właściciel nieruchomości pismem z dnia 05.05.2014r. Nr WR.SGZ.4243.96.4.3201.2014.PZ zgodę wyraził bez zastrzeżeń.

Dnia 26.06.2014r. Komisja Rolnictwa i Ochrony Środowiska Rady Gminy Bolesławiec po dokonaniu oględzin przedmiotowych drzew w terenie stwierdziła, iż najbardziej godnymi zachowania składnikami przyrody jest jesion oraz wiąz, ze względu na stosunkowo rzadkie występowanie tych gatunków drzew na terenie Gminy Bolesławiec i ich imponujące rozmiary.

Przedmiotowym pomnikom przyrody nadane zostały imiona: „Radziwiłł” oraz „Wołodyjowski” nawiązując tym samym do trylogii Henryka Sienkiewicza oraz nazw pomników przyrody tj. „Kmicie” i „Zagłoba”, rosnących w nieznaczej odległości od pomników, będących przedmiotem niniejszej uchwały.

Obecnie nie ma aktu wykonawczego do ustawy o ochronie przyrody, który określałby wielkość obwodów pni poszczególnych gatunków drzew, kwalifikujących je do objęcia ochroną prawną. Celem wytypowania drzew, które można uznać za pomniki przyrody posłużono się opracowaniami naukowymi i popularno-naukowymi takich autorów jak: 1) Ruciński P. 1998. „Motywy i kryteria uznania tworów przyrody za pomniki” 2) Kujawa – Pawlaczyk J., Pawlaczyk P. 1999 „Cedyński Park Krajobrazowy. Operat ochronny ekosystemów leśnych do Planu Ochrony Parku”.

Z cytowanych wyżej opracowań wynika, że minimalne obwody drzew proponowanych do objęcia ochroną prawną w formie pomnika przyrody powinny wynosić:

- 1) 250 cm dla jesionu;
- 2) 225 cm dla wiązu szypułkowego (według Rucińskiego P. 1998) lub 300 cm (według Kujawa – Pawlaczyk J., Pawlaczyk P. 1999).

Wymiary drzew, będących przedmiotem uchwały przewyższają wartości wymienione w ww. publikacjach, w związku z czym zasługują one na status pomników przyrody.

Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody objęcie ochroną prawną drzew jest jednoznaczne z wprowadzeniem różnych zakazów.

W stosunku do pomników przyrody wprowadzono następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu;

- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) umieszczania tablic reklamowych.

Wprowadzenie zakazów pozwoli na pełniejsze zabezpieczenie drzew przed bezmyślnym niszczeniem ich walorów przyrodniczych.

Zgodnie z art. 44 ust. 3a ustawy o ochronie przyrody projekt uchwały powołującej pomniki przyrody wymaga uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. W związku z powyższym Wójt Gminy Bolesławiec pismem z dnia 15 lipca 2014r. Nr 6120.01.2014.02 zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu o uzgodnienie projektu uchwały w sprawie powołania pomników przyrody. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu pismem z dnia 24.07.2014r. Nr WPN.623.22.2014.GK uzgodnił projekt aktu prawa miejscowego w niniejszej sprawie.

W Gminie Bolesławiec status pomnika przyrody ożywionej posiada 30 sztuk drzew, które powołane zostały w latach 1992-1994 na mocy rozporządzeń ówczesnego wojewody jeleniogórskiego. Podjęcie niniejszej uchwały spowoduje zwiększenie liczby pomników przyrody na terenie gminy oraz przyczyni się do zwiększenia wrażliwości estetycznej i wzrostu świadomości przyrodniczej mieszkańców gminy.